

Forskningsprosjekt om Ski-VM 2025: Hvilke gevinster kan arrangementet skape for Trondheim og Trøndelag? Hva er utfordringene og kostnadene med å skape dem?

Neste år arrangerer Norges Skiforbund og Trondheim kommune Verdensmesterskapet på ski i Nordiske grener. Arrangementet krever betydelig innsats både arrangørene og aktører i den offentlige sektoren. Dette omfatter både investeringer og driftskostnader. I tillegg vil det være behov for et stort korps av frivillige. Det vil skape inntekter for arrangøren og andre aktører, eksempelvis den lokale reiselivsnæringen, dagligvarehandelen og andre næringer. Erfaringene viser at inntektene og kostnadene kan være utfordrende å budsjettere, spesielt for arrangører av engangsarrangementer. Dette kan forklare hvorfor forskningslitteraturen inneholder flere eksempler hvor kostnadene har blitt større enn forventet og/eller at inntektene blir lavere enn forventet (Becker et al., 2023).

Arrangementene skaper også andre virkninger enn de som kan måles monetært. Lokalbefolkningen får oppleve folkefester som kan sammenlignes med en eksotisk ferie, og som finner sted utenfor stuedøra. Forskning har vist at det kan skape positive emosjonelle opplevelser av stor verdi, som litteraturen er omtalt som psykiske gevinster (Preuss & Solberg, 2013; Kavetsos & Szymanski, 2010). Dette kan forklare hvorfor lokalbefolkningen ønsker arrangementene velkommen, på tross av at historien inneholder mange tilfeller med manglende økonomiske gevinster. (Solberg & Denstadli, 2024).

Fagmiljøet ved NTNU Handelshøyskolen har de siste årene bygget opp en solid forskningskompetanse innen idrettsøkonomi. Dette omfatter bl.a. økonomiske sider ved store idrettsarrangementer, noe som har resultert i en lang rekke publikasjoner i internasjonale forskningsjournaler. Her inngår også arrangementer som har vært støttet av Kulturdepartementet, slik som Sykkel-VM i Bergen 2017, Sjakk-OL i Tromsø 2014 og utbyggingen av Holmenkollarenaen i forkant av Ski-VM 2011. Når Ski-VM finner sted i Trondheim neste år ønsker vi derfor å videreføre denne forskningen. Det overordnede formålet er å utvide kunnskapene om de mange virkningene og utfordringene slike arrangementer kan skape, primært for de lokale aktørene. Viktige problemstillinger vil være:

- Hvilke inntekter og kostnader skaper arrangementet for arrangører og andre aktører i regionen? Dette omfatter både kortsiktige virkninger under arrangementet så vel som langsiktige, eksempelvis av promoteringen av byen og regionen.

- I hvilken grad skaper arrangementet ikke-monetære virkninger, og som i litteraturen er omtalt som psykisk inntekt for lokalbefolkningen. Sentralt står verdien av opplevelser som folkefester, stolthet, samhørighet ol. har for lokalbefolkningen.
- Hva er utfordringene knyttet til økonomistyringen av store idrettsarrangementer og hva kan vi lære av erfaringene fra Ski-VM? Dette omfatter både arrangørene og andre bidragsytere. Her vil analysene av budsjettprosessen og de mange utfordringene knyttet til den den være sentral.

For å besvare disse problemstillingene vil vi gjennomføre følgende fem delprosjekt:

Delprosjekt 1: Måling av direkte ringvirkninger.

Formålet med dette prosjektet er å måle den direkte finansielle tilførselen til vertsregionen. Hovedkilden vil være forbruket til besøkende tilskuere, deltakere, ledere, journalister og andre som kommer pga. arbeidsoppgaver i tilknytning til mesterskapet. I tillegg vil det omfatte bidrag fra sponsorer, finansiell støtte fra det Internasjonale skiforbundet og inntektene fra salg av medierettigheter.

For Ski-VM vil det være naturlig å definere Trøndelag som vertsregionen. Dermed vil forbruket til en tilskuer fra Oppdal eller Steinkjer betraktes som en intern overføring av midler, og dermed ingen tilførsel til vertsregionen. Tilsvarende gjelder for sponsorstøtte støtte fra trønderske bedrifter. Tilstrømmingen av tilreisende forventes å bli for stor til at overnattingsbedriftene i Trondheim kan dekke den alene. Derfor vil en betydelig andel måtte overnatte utenfor byen. Videre må det tas hensyn til hvem som finansierer forbruket. Hvis trønderske bedrifter inviterer gjester utenfra og finansierer oppholdet, vil en stor del av deres forbruk ikke være en tilførsel. For å finne nettovirkningene må det også justeres for hvorvidt VM fortrenger tilreisende som ellers ville kommet. Når arrangementer finner sted i perioder som normalt vil ha høy kapasitetsutnyttning svekkes nettoeffektene (Preuss, 2005). Hotellstatistikkene fra de siste årene viser at hotellene i Trondheim og Trøndelag har hatt en beleggprosent på hhv. ca. 65% og 55% i perioden VM finner sted. I tillegg kommer andre overnattingsalternativer slik som Airbnb og utleie av private boliger. Ideelt sett bør en også måle i hvilken grad Ski-VM fører til at lokalbeboere reiser i den aktuelle perioden, men slike målinger vil være krevende å gjennomføre.

Datainnsamlingen vil skje ved hjelp av forbruksundersøkelser under mesterskapet, kombinert med intervjuer av arrangørene og dokumentanalyser.

Delprosjekt 2: Budsjettprosessen

Å avholde et arrangement som Ski-VM krever bidrag fra mange aktører. Forskning har vist at arrangørene av engangsarrangementer er uforberedt på en del av oppgavene – og dermed også kostnadene – som arrangementene medfører. Det samme gjelder omfanget og fordelingen av inntektene det vil skape for vertsbyen og regionen. Dette gjør det utfordrende å budsjettere de samlede kostnadene og inntektene. Styring av store arrangementer er krevende da det er mange forhold som skal balanseres, og mange interessenter som er involvert på ulikt vis og i ulike faser i gjennomføringen av arrangementet. Det er ofte ett sterkt søkelys på det sportslige og at arrangementet skal være vellykket, og gjerne overgå tidligere arrangementer. Dette må imidlertid underbygges av god økonomisk styring. Litteraturen har vist at den økonomiske styringen av arrangementer er krevende i praksis. De viktigste årsakene har vært urealistisk optimistiske forventninger, tynt erfaringsgrunnlag og mangelfull økonomisk styring, både i planleggingen og gjennomføringen. I tillegg er arrangementer preget av betydelig grad av kompleksitet og usikkerhet, noe som isolert sett vanskeliggjør den økonomiske styringen.

Tilsvarende utfordringer kan også gjelde inntektssiden. At idrettene får stor oppmerksomhet betyr ikke at alle arrangementene er like interessante for publikum og sponsorer. Sjakk har fått mye oppmerksomhet i Norge de siste årene, men dette har primært vært knyttet til Magnus Carlsens deltakelse i VM-turneringer. Tromsø arrangerte Sjakk-OL i 2014, som er den største internasjonale sjakkturneringen målt antall deltakere. Turneringen er primært en lagkonkurranse, som i norsk media får langt mindre oppmerksomhet enn Carlsens deltakelse i VM-turneringene. Konsekvensene av dette kan være vanskelig å forutse for en lokal, uerfaren arrangør og kan forklare hvorfor arrangørene i Tromsø måtte nøye seg med 14 millioner kroner i sponsorinntekter, mens de hadde budsjettert med 24 millioner.

De mest populære arrangementene tildeles gjennom prosedyrer som har karakter av auksjoner. Svært få får tilslag på den første søknaden. Dette gjaldt også Trondheim, som tapte kampen om å få Ski-VM i 2021 og 2023, før de lyktes med å få det i 2025. Budsjetteringsprosessen starter imidlertid før det vedtas å søke om arrangementet. Dess flere som søker om vertskapet – dess lettere er det for eierne å stille krav om nye anlegg eller oppgradering av de eksisterende anleggene, slik Oslo opplevde da de søkte om å få Ski-VM i 2011. Da søknaden ble sendt til Det internasjonale Skiforbundet (FIS) forventet de at en moderat oppgradering av den eksisterende infrastrukturen ville være tilstrekkelig. Arenaen var FIS-godkjent, og hadde avholdt årlige World Cup arrangementer i årene før søknaden ble levert. Arrangørene budsjetterte med investeringer på 110 millioner kroner. Da FIS inspiserer arenaen høsten 2005, presenterte de imidlertid nye krav som hadde vidtrekkende konsekvenser i form av betydelige budsjettøkninger. Disse kom i flere etapper og medførte at de samlede utgiftene til slutt endte på 1,82

milliarder kroner, dvs. en kostnadsøkning på omtrent 1600 %. Idrettene konkurrerer med hverandre om TV-seernes oppmerksomhet, som igjen er viktig for å rekruttere sponsorer og tilskuere. Derfor er gode TV-bilder fra moderne arenaer viktig. Når eierne kan opptre som gratispassasjerer og overlate regningen til de lokale arrangørene, er det lett å stille krav.

Mange av de største arrangementene er avhengige av finansiell støtte fra offentlig sektoren. Hvis en forventer at det vil være lett å få tilleggsbevilgning kan det fremme strategier hvor kostnadene underbudsjetteres i den første søknaden, eksempelvis ved å utelate oppgaver. Dette for å øke sjansen for å få tilslag på søknaden. Den første oversikten over Politiets oppgaver under Sykkel VM var svært mangelfull. Dette forklarer noe av kostnadsøkningen fra 2,9 mill. kroner til 68.8 millioner. Et annet bidrag i samme retning var PST sin oppgradering av trusselbildet kort tid før arrangementet startet.

Hvis strategier med bevisst underbudsjettering lykkes, kan det føre til at arrangørene tar mer risiko enn de ellers ville ha gjort. Samtidig har man ingen garanti for at strategien virker. Dette skjedde bl.a. da de lokale politikere i Oslo forventet at staten skulle finansiere 50 % av investeringene i den nye Holmenkollbakken til Ski-VM i 2011, på grunn av bakkens status som nasjonalarena. Strategien lyktes imidlertid ikke, noe som medførte at en stor del av regningen ble overlatt til Oslos skattebetalere.

De siste årene har store idrettsarrangementer blitt en del av en «*soft-power*» strategi, hvor det å skape et positivt bilde av landet eller regionen er et viktig motiv (Nye, 1990). Formålet kan være skape et positivt inntrykk av landet/regionen, og på den måten gjøre det mer attraktivt for investeringer eller turister (Grix & Brannagan, 2015). I slike tilfeller kan en avlysning av arrangementet medføre betydelige prestisjetap, noe som kan gjøre det lettere å få ekstra bevilgninger. Det kan også føre til at kostnader påføres andre aktører enn de som skulle tatt belastningen. Dette ble illustrert like før Sykkel-VM skulle starte, da arrangøren fikk fakturaen for politikostnadene, men som de ikke var i stand til å dekke. Da arrangørene avslørte at de ikke hadde finansielle midler til å dekke regningen, ble Politiet forespeilt at de ville bli stemplet som den som førte til avlysning av arrangementet, jfr. utsagnet fra en respondent som ble intervjuet: *'Hvis dette kravet ble opprettholdt, ville de avlyse arrangementet, og vi ville bli holdt ansvarlige'* (Solberg et al., 2022).

Gjennomføringen og planleggingen av et arrangement som Ski-VM, medfører et stort behov for god økonomisk styring og styringsverktøy for møte disse utfordringene og usikkerhetene på en god måte. Denne studien retter derfor fokus mot budsjettets rolle i planleggingen og gjennomføring av Ski-VM i Trondheim, herunder hvilke muligheter og utfordringer det bringer med seg. For å få mest mulig nyansert bilde av mulighetene og utfordringene lener vi oss også på «soft-budgeting» teorien som kan bidra med ytterligere forklaringer på hvordan budsjettet utformes og brukes, og ikke minst hvordan forventninger til ulike interessenter er integrert i budsjettet. Dette omfatter bl.a. strategier med

bevisst budsjettering. Dernest vil vi analysere hvorvidt dette og andre strategier har preget budsjettet og budsjettprosessen i tilknytning til planleggingen og gjennomføringen av Ski-VM i Trondheim.

Det er ikke uvanlig at aktører som ikke er direkte involvert i arrangementet blir påført kostnader. Helse Bergen valgte ikke å delta i hovedkomitéen for søknadsarbeidet under forberedelsene til Sykkel-VM og ble dermed ikke involvert i planleggingen av arrangementet. Derfor var de uforberedt på at sykehusene ble lukket inne av en sykkeløype. Til sammen ble sykehusene påført ekstra kostnader i størrelsesorden 15 mill. kroner, noe de måtte dekke av egen drift.

Datainnsamlingen og analysene vil skje gjennom intervjuer av aktører som har vært involvert i planleggingen og gjennomføringen av Ski-VM. Dette omfatter primært de som har vært direkte involvert i den økonomiske styringen og dermed vært aktiv i hele eller deler av prosessen, inklusive forberedelsene. Det er imidlertid mange aktører som kan innvirke på de økonomiske rammene for arrangementet, og det er derfor nødvendig å inkludere flere intervjuobjekter, eksempelvis samarbeidspartnere som Trondheim kommune og andre aktører i den offentlige sektor. I tillegg vil vi søke å få tilgang til interne dokumenter i form av budsjetter og prognoser på ulike tidspunkt (faser) i arrangementet. Her ligger det allerede tilgjengelig informasjon i form av referat fra styremøter.

Delprosjekt 3: Psykologisk trygghet og kompleksiteten i store idrettsarrangementer – den onde spiralen som kan ende med konkurs

I dette prosjektet ønsker vi å studere store idrettsarrangementer fra et perspektiv av psykologisk trygghet og kompleksitet i store prosjekt. Psykologisk trygghet gjør det mulig for teammedlemmer å si fra når de observerer feil i planleggingen eller uenige i noe. Mao. dele informasjonen og refleksjoner knyttet til det med hverandre. Et miljø som mangler psykologisk trygghet, vil preges av tilbakeholdelse av informasjon, spredning av feilinformasjon, underkommunikasjon og til og med konflikter.

For å undersøke dette, ønsker vi å gjøre en komparativ studie av Ski-VM og Sykkel VM som ble avholdt i Bergen i 2017. Vi ønsker å analysere flyten av informasjon og kommunikasjon (og ikke-flyten) internt i de to arrangementsorganisasjonene. I dette ønsker vi å bidra til forståelse av psykologisk trygghet og kompleksitet, og ikke minst hvordan det påvirker prosjektledelse av store idrettsarrangementer. I etterkant av Sykkel VM ble det gjennomført ca. 50 intervjuer av aktører som var direkte og indirekte involvert i arrangementet. Siden formålet er en komparativ studie, ønsker vi derfor å gjennomføre intervjuer med ca. et tilsvarende antall aktører som er involvert i Ski-VM. Ett av hovedfunnene i Bergen

var at viktig informasjon ble holdt tilbake på grunn av manglende psykologisk trygghet, hvilket medførte økonomisk ruin. Vi ønsker å se på/analysere tilsvarende forhold i for Ski-VM.

Her vil analysene også sette søkelys på ulikheter i modellene som eierne av arrangementene, dvs. FIS og UCI, praktiserer, bl.a. når det gjelder fordelingen av inntekter og oppgaver, og hvilke konsekvenser dette medfører. Mens FIS gir den lokale arrangøren betydelig finansiell støtte til dekning av driftskostnader, gir UCI gir ingenting. Ulikheter karakteriserer også andre områder, eksempelvis arrangørenes mulighet til å inngå sponsoravtaler med lokale bedrifter. Ski-VM foregår innenfor på et stadion og et avgrenset område i skogen, mens Sykkel VM i hovedsak ble av holdt i bykjernen og veier i utkanten av Bergen. Dette økte kompleksiteten betydelig ettersom sykkel-løypene ble "tredd" over den daglige infrastrukturen og dermed hadde direkte påvirkning på flere eksterne aktører sammenlignet med Ski-VM. Dette gjør det interessant å analysere og sammenligne samarbeidsrelasjonene de to arrangementsorganisasjonene hadde til de eksterne aktørene de måtte forholde seg til. Her omfattes også relasjonene til de respektive internasjonale forbundene, dvs. FIS og UCI. Hvordan utviklet disse relasjonene seg, og hvilke konsekvenser har det for den interne psykologiske tryggheten i arrangementsorganisasjonen.

Forhold vi er på jakt etter:

- Om og i tilfelle hvorfor negativ informasjon holdes tilbake?
- Hvordan kommuniserer og samhandler man internt og eksternt? (Likheter og forskjeller)
- Hvordan påvirker ledere en forståelse av psykologisk trygghet?
- Hvilken rolle spiller kompleksitet for informasjonsflyt mellom relevante aktører?
- Hvilken rolle spiller organisasjons-utforming (struktur) for informasjonsflyt mellom relevante aktører?

Delprosjekt 4: Vil Ski-VM i Trondheim skape økt turisme etter arrangementet?

VM og vertsbyen Trondheim vil få betydelig dekning av internasjonal media i land hvor interessen for ski-idrett i Nordiske grener er stor. Hvorvidt denne promoteringen av byen og regionen skaper turisteffekter er det sentrale forskningsspørsmålet i dette delprosjektet. Mediedekning, omdømme, holdninger til idrett, tidligere reiser, men også hvor tidligere mesterskap ble arrangert, kan ha betydning for om de kommer tilbake til Trondheim og Trøndelag etter mesterskapet (Ulvnes & Solberg, 2016). I litteraturen skilles det mellom tre former for idrettsturisme. Gibson (1998):

Aktiv idrettsturisme er når mennesker reiser til destinasjoner for selv å utøve idrett. Bymarka i Trondheim er primært et rekreasjonsområde for byens lokalbefolkning. Ikke et sted som tiltrekker seg tilreisende skiturister. Derfor er det lite sannsynlig at Ski-VM vil gjøre Trondheim mer attraktiv for tilreisende idrettsturister? Dette i motsetning til for eks. Oppdal og Åre, hvor Alpin turisme er en viktig næring.

Event idrettsturisme er når mennesker drar til arrangementer primært for å overvære konkurransene, men også for å oppleve stemningen på arenaene og i byen. Store idrettsarrangementer kan skape folkefester. Hvorvidt slike effekter skapes, avhenger av tilskuertallene så vel som av stemningen både på arenaene og i byen. Tilskuertallene på tidligere mesterskap har variert betydelig. Under VM i Thunder Bay, USA i 1995 ble det solgt ca. 50.000 billetter, mens de mest besøkte mesterskapene i Europa har solgt opp mot 300.000. I tillegg kommer tilskuerne langs løypene, som i noen tilfeller har doblet tilskuertallene. Arrangører som tiltrekker seg mange tilskuere og som har skapt folkefester kan dermed ha lettere for å tiltrekke seg turister ved senere mesterskap enn de med lavere tilskuertall.

Nostalgisk idrettsturisme er når mennesker besøker eller kommer tilbake til steder assosiert med tidligere arrangerte idrettsarrangementer. Ski-VM vil få stor oppmerksomhet i media i land hvor idretten er populær. TV bildene vil vise norsk natur. Dette i motsetning til mesterskap som foregår innendørs, eksempelvis EM og VM i Håndball og VM i Ishockey.

Med utgangspunkt i dette vil surveyene primært fokusere på hvorvidt Ski-VM kan skape event-turisme og nostalgiske idrettsturisme. Kan inntrykkene fra Ski-VM gjøre at arrangementer i Trondheim blir spesielt attraktive sammenlignet med arrangementssteder? Kan TV-bilder fra arrangementet som viser norsk natur motivere til senere besøk i Trondheim eller regionen? Surveyene vil bli gjennomført i europeiske land der det også er interesse for Ski-VM i nordiske grener. Den første surveyen vil bli gjennomført kort tid etter VM og fokusere på det økte kjennskapet til Trondheim og Trøndelag, og videre på om dette skapte motiver og intensjoner til å reise dit. Den neste surveyen vil finne sted ca halvannet år etter VM. Denne vil også teste hvorvidt respondentene hadde reist til

Trondheim/Trøndelag. I tillegg vil vi også teste hvorvidt respondentene husket hvor lignende idrettsarrangementer hadde blitt avholdt, videre hvorvidt dette hadde skapt motiver og intensjoner til å besøke disse stedene, og til slutt hvorvidt de hadde reist dit.

Delprosjekt 5: Eksterne virkninger

Store idrettsarrangementer skaper også andre virkninger enn de som kan måles i monetære termer. OL på Lillehammer, Ski-VM i Oslo i 1982 og 2011 og i Trondheim 1997 har alle blitt betegnet som folkefester. Forskning i etterkant av Sykkel-VM i Bergen avdekket stor begeistring og tilfredshet hos lokalbefolkningen umiddelbart etter mesterskapet, men også ett år senere da informasjonen om de økonomiske problemene var kjent. I surveys etter arrangementet ble bedt om å sammenligne verdien av Sykkel-VM med tre andre arrangementer som regelmessig har blitt avholdt i Bergen og som de derfor var familiær med. Videre ble de spurt om betalingsvilligheten i form av øremerkede skatter for å finansiere de fire alternativene. Her ble arrangementer som Sykkel-VM rangert som nummer tre i arrangementet, men høyest i alle surveyene etter arrangementet. (Solberg & Denstadli, 2024). I litteraturen omtales denne typen effekter som psykisk inntekt, og refererer til de emosjonelle og psykologiske fordelene innbyggerne opplever når deres lokalsamfunn arrangerer slike arrangementer (Crompton, 2004).

I noen tilfeller kan arrangementene og investeringene de forårsaker medfører at lokalbefolkningen blir mer fysisk aktive. Det kan være at de tar i bruk anlegg som ble bygget eller oppgradert til arrangementet. I tillegg kan det være at arrangementene i seg selv inspirerer barn og unge til selv å utøve idrettene og dermed bli mer fysisk aktive.

Formålet med dette delprosjektet er å analysere i hvilken grad Ski-VM skaper slike effekter. Slike virkninger kan forklare hvorfor innbyggerne ønsker store internasjonale idrettsarrangementer velkommen, også om de ikke skaper økonomiske gevinster. (de Nooij & van der Berg, 2018; Preuss & Solberg, 2013). En begrensning ved den eksisterende forskningen er at mesteparten av datamaterialet og analysene har blitt utført kort tid etter arrangementet. Dette gjør at kunnskapene om langsiktige effekter er begrenset (Gibson et al., 2014; Mourão et al., 2022; Solberg & Denstadli, 2024). Derfor vil de planlagte surveyene finne sted opp til to år etter Ski-VM. De første to vil finne sted hhv. ca en måned før og etter VM, mens de to siste blir hhv. ca ett og to år etter VM. Således vil prosjektet ha et lengre tidsperspektiv enn den tidligere forskningen.

Oppsummert viser tilfellene som er kommentert ovenfor noen av utfordringene arrangører av store internasjonale idrettsarrangementer som Ski-VM står overfor. Arrangementene kan skape betydelige inntekter, men en stor del av de direkte inntektene går til de internasjonale forbundene. Disse

praktiserer ulike modeller mht. fordelingen mellom dem selv og de lokale arrangørene. Kostnadene faller i hovedsak på arrangørene og den lokale offentlige sektoren. Erfaringene viser at de lokale aktørene er uforberedt på en del av oppgavene, og dermed også kostnadene. En av årsakene er at hovedfokus i den tidlige fasen er på å maksimere sjansen for å få tildelt arrangementene – ikke på konsekvensene. Et formål med det planlagte forskningsprosjektet er derfor å øke kunnskapene om faktorer som påvirker omfanget, men også fordelingen av inntektene og kostnadene et arrangementene som Ski-VM skaper. Målet er å framtidige arrangører bedre forberedt på hva som venter dem, og dermed i bedre i stand til møte utfordringene. I tillegg vektlegges også andre virkninger enn de økonomiske, eksempelvis lokalbefolkningens opplevelser og verdsetting av arrangementet, samt hvorvidt det stimulerte til økt fysisk aktivitet.

Referanser

- Becker, D. M., Solberg, H. A., & Heyerdahl, G. S. (2023). The financial challenges of hosting sports events: a problem of insufficient separation between decision-making and decision-control. *European Sport Management Quarterly*, 23(5), 1549-1566.
- Crompton, J. L., (2004). Beyond economic impact: An alternative rationale for the public subsidy of major league sport facilities. *Journal of Sport Management*, 18(1), 40–58. DOI: <https://doi.org/10.1123/jsm.18.1.40>
- Denstadli, J. M. & Solberg, H. A. (2021) I want to ride my bicycle! Or not? Health and transportation legacies of the 2017 World Road Cycling Championship, *European Sport Management Quarterly*, 23(2), 334-350 DOI: 10.1080/16184742.2020.1862272
- Gibson, H. J. (1998), Sport Tourism: A Critical Analysis of Research, *Sport Management Review*, 1, 45-76.
- Gibson, H. J., Walker, M., Thapa, B., Kaplanidou, K., Geldenhuys, S. & Coetzee, W., (2014). Psychic income and social capital among host nation residents: A pre–post analysis of the 2010 FIFA World Cup in South Africa. *Tourism Management*, 44, 113–122. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2013.12.013>
- Grix, J., & Brannagan, P. M. (2016). Of mechanisms and myths: Conceptualising states of “soft power” strategies through sports mega-events. *Diplomacy & statecraft*, 27(2), 251-272.
- Kavetsos, G., & Szymanski, S. (2010). National well-being and international sports events. *Journal of economic psychology*, 31(2), 158-171.
- Mourão, T., Ribeiro, T. & de Almeida, V.M.C. (2022) Psychic income benefits of the Rio 2016 Olympic Games: comparison of host community pre- and post-Games perceptions. *Journal of Sport & Tourism*, 26:1, 21-41, DOI:10.1080/14775085.2021.2023364
- De Nooij, M., & van den Berg, M., (2018). The bidding paradox: Why politicians favour hosting mega sports events despite the bleak economic prospects. *Journal of Sport and Social Issues*, 42(1), 68–92. <https://doi.org/10.1177/0193723517748552>.
- Nye Jr, J. S. (1990). The changing nature of world power. *Political science quarterly*, 105(2), 177-192.

- Preuss, H. (2005). The economic impact of visitors at major multi-sport events. *European sport management quarterly*, 5(3), 281-301.
- Preuss, H., & Solberg, H. A. (2013). Attracting major sporting events: The role of local residents. In *The impact and evaluation of major sporting events* (pp. 79-99). Routledge.
- Solberg, H. A. & Denstadli, J. M. (2024/25). *Psychic Income and Monetary Support for Hosting Major Sport Events. Managing Sport and leisure.*
- Solberg, H. A., & Olderøyen, L. (2018). The challenges of hosting major events owned by international federations: A case study of the 2014 Chess Olympics. *Event management*, 22(4), 595-608.
- Solberg, H. A., Becker, D. M., Denstadli, J. M., Heldal, F., Knardal, P. S., & Thøring, T. A. (2022). Why are major sports events trapped in the winner's curse? A case study of the 2017 World Road Cycling Championship. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 12(4), 403-420.
- Spilling, O. R., (1998). Beyond intermezzo? On the long-term industrial impacts of mega-events: The case of Lillehammer 1994. *Festival management and event tourism*, 5(3), 101-122.
- Ulvnes, A. M. & Solberg, H. A. (2016), "Can major sport events attract tourists? A study of media information and explicit memory," *Scandinavian journal of hospitality and tourism*, 16(2), 143-157.

Budsjett:

	Sum
Transkribering intervjuer delprosjekt 1	18.000
Transkribering intervjuer delprosjekt 2	54.000
Innenlandske surveys (4 stk.)	415.000
Utenlandske surveys i Sverige, Finland, Polen, Tyskland og Italia	253.000
Presentasjon av resultater	100.000
Sum	840.000